

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i'r Cabinet

Dyddiad y cyfarfod:	25 Medi, 2018
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Gareth Roberts
Swyddog Cyswllt:	Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679 468
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Oedolion, Iechyd a Llesiant

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion y Cynllun Strategol; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r Tîm Rheoli Adrannol.
- 1.3 Ar y cyfan rwy'n gyfforddus gyda pherfformiad yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant, o'm rhan y gwasanaethau sydd o dan fy nghyfrifoldeb i

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad

3. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

3.1 Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. GWERTHUSIAD O BERFFORMIAD YR ADRAN

4.1 Rydym ar siwrne heriol ac uchelgeisiol ond mae llwyddiannau'r blynyddoedd diweddar yn dangos y gallu sydd gennym i ddatblygu gwasanaethau iechyd a gofal sy'n addas i'r dyfodol. Erbyn hyn mae 'wnaethom yr hyn sy'n bwysig' yn neges sy'n gyrru trwy'r gwasanaethau'r Adran i gyd.

4.2 Gwelwn fod y mesurydd 'Beth Sy'n Bwysig' yn perfformio'n dda ond gan fod y mesurau hyn yn newydd, nid yw'n hawdd cymharu perfformiad gyda'r blynyddoedd a fu. Serch hynny, rydym wedi bod yn canolbwyntio ar ddeall rhesymau sydd wedi'n rhwystro ni rhag cyflawni'r hyn oedd yn bwysig i unigolion, gan geisio dileu'r rhwystrau hyn ble bo modd. Rwyf yn gweld newid amlwg yn yr awydd a'r brwdfrydedd o fewn timau a gan reolwyr i ddileu'r rhwystrau yma sy'n ein hatal rhag cyflawni'r hyn sy'n bwysig i bobl. Drwy wneud hyn rydym yn edrych ar berfformiad drwy lygaid pobl.

5. BLAENORIAETHAU'R ADRAN

5.1 Bydd yr Aelodau yn ymwybodol bod y Cyngor wedi blaenoriaethu cynlluniau gwella o fewn Cynllun y Cyngor. Mae'r Adran Oedolion Iechyd a Llesiant yn arwain ar 3 prosiect sef :-

- Ail Ddylunio Gwasanaethau Gofal
- Gwydnwch Cymunedol
- Recriwtio i'r Maes Gofal

5.2 Bydd cynlluniau gweithredu manwl yn cael eu paratoi dros y misoedd nesaf a byddaf mewn sefyllfa i'ch hysbysu o gerrig y prosiectau yn fy adroddiad nesaf.

5.3 Pwrpas y Prosiect **Ail Ddylunio Gwasanaethau Gofal** yw sicrhau ein bod yn gweithio mewn ffordd sy'n canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig i bobl sy'n derbyn gwasanaethau iechyd a gofal drwy dreialu ffyrdd newydd ac arloesol o weithio.

5.4 Byddwch yn ymwybodol bod y 5 Tîm Ardal wedi eu sefydlu ac erbyn hyn mae'r Adran yn adrodd bod y Timau yn profi sefydlogrwydd ac wedi cychwyn adnabod blaenoriaethau penodol o fewn pob ardal. Mae'r timau yma yn defnyddio'r mesurydd 'A wnaethom Beth sy'n bwysig' wrth ymweld ag unigolion am y tro cyntaf ac yna trwy gydol eu siwrne drwy'r system gofal ac iechyd. Er bod y mesurydd yma yn adrodd bod **100% o bobl yn adrodd ein bod yn cyflawni'r hyn sydd yn bwysig iddynt**, mae angen bod yn wiliadwrus yma gan mai datblygol yw'r mesurydd ac mae'r rheolwyr am wneud gwaith pellach arno. Nid yw'r data sydd yn cael ei gasglu eto yn gyflawn, na chwaith yn adlewyrchu y rhwystrau sydd yn cael eu gweld. Mae grŵp tasg wedi ei sefydlu i wneud y gwaith o sicrhau bod

y data yn fwy cyflawn ac ein bod yn adrodd yn gywir, byddaf yn adolygu'r mesurydd gyda'r adran yn gyson.

- 5.5 Wrth gwrs y wybodaeth tu cefn i'r mesurydd sydd bwysicaf ac mae'r Adran yn mynd ati i gasglu'r storïau lle nad ydym wedi bod yn llwyddiannus wrth gyflawni 'beth sydd yn bwysig'.
- 5.6 Y rhwystrau mwyaf sydd yn cael eu hadrodd i'r Timau Ardal yw'r diffyg darpariaeth i gyflawni'r hyn sydd yn bwysig i'r rhai sydd â chyflyrau dwys iawn. Mae rôl y cysylltwyr cymunedol yn greiddiol i hyn ac yn adnodd hynod bwysig i'r fîm i adnabod beth sydd ar gael o fewn cymunedau. Hyderaf bydd y rhwystr yma yn dod yn llai amlwg wrth i'r timau ddatblygu ymhellach eu dealltwriaeth o beth sydd ar gael o fewn cymunedau ac wrth i'r rolau arbenigol megis y cysylltwyr cymunedol ddatblygu.
- 5.7 Mae'r hyn y gallwn gyflawni o fewn sgôp y prosiect yma yn gyfyng iawn heb y cydweithio angenrheidiol sydd angen digwydd gyda'r Bwrdd lechyd. Ar lawr daer mae'r Timau Ardal Pobl Hyn a'r Gwasanaeth Anableddau Dysgu yn adrodd cydweithio agos iawn gydag lechyd sydd yn galonogol iawn. Mae dyfodiad y Grŵp Integredig Gofal ac lechyd y Gorllewin sydd newydd ei sefydlu dan drefniadau llywodraethu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn gam mawr ymlaen ac yn gyfle i ni adeiladu ar y berthynas ar bob lefel ond hefyd yn gyfle i adnabod a datrys rhwystrau ar y cyd. Ymddengys bod peth rhwystredigaeth yn cael ei brofi ar allu rhai rheolwyr i wneud penderfyniadau, heb gael caniatâd lefel uwch o fewn eu sefydliad a bydd hyn cael ei drafod yn fuan efo'r Cyfarwyddwr Ardal i geisio deall sut gallwn wella a'r allu staff i symud materion yn eu blaen yn rhwydd.
- 5.8 Mae'r gwasanaeth Anableddau Dysgu yn parhau gyda'u rhaglen moderneiddio. Prif weledigaeth y gwasanaeth yw creu cyfleoedd i bobl anabl i fyw bywyd llawn ac yn mwynhau cyfleoedd a pherthnasau o fewn eu cymunedau. Mae'r gwasanaeth wedi bod yn llwyddiannus i ddenu buddsoddiad gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu 3 Hwb ychwanegol sydd yn cynnig cyfleoedd a gweithgareddau i'n defnyddwyr.
- 5.9 Er mai Cyngor Gwynedd sydd yn arwain ac yn gatalydd i'r hybiau gychwyn, mae'r Adran yn awyddus bod ein partneriaid cymunedol a'r drydedd sector yn datblygu'r hybiau a chymryd perchnogaeth o drefnu beth sydd yn digwydd o fewn eu cymunedau eu hunain.
- 5.10 Mae'r Gwasanaeth Anableddau Dysgu yn parhau i fesur **'Beth sy'n bwysig' gyda pherfformiad y flwyddyn yn 98%**. Mae'r gwasanaeth wedi bod yn gweithio ar addasu'r mesurydd yma er mwyn sicrhau ein bod yn adrodd yn gyflawn. Rydym nawr yn adolygu deilliannau yn well ac yn canolbwyntio ar adnabod y stori tu ôl i'r hyn sydd yn bwysig i unigolion.
- 5.11 Pwrpas y prosiect **Gwydnwch Cymunedol** yma adeiladu ar y cryfderau sydd o fewn ein cymunedau a cheisio cyd-gynhyrchu ystod lawn o gefnogaeth ataliol er mwyn ei gwneud hi'n haws i bobl barhau i fyw yn annibynnol yn eu cymunedau.
- 5.12 Mae'r newid diwylliant sydd ei angen i sicrhau ein bod yn canolbwyntio ein hymdrechion ar ymyraethau ataliol sydd yn bodoli o fewn ein cymunedau yn un o'r heriau mwyaf sydd ynghlwm a'r prosiect yma ac mae rôl y gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chefnogaeth yn hanfodol i symud a herio'r diwylliant yn ei flaen. Un o heriau mwyaf y gwasanaeth yw sicrhau bod Gwybodaeth, Cyngor a Chefnogaeth yn rhan o waith dydd i ddydd y Timau ac nid yn wasanaeth sydd yn cael ei roi yn unig wrth y 'ddrws ffrynt'.

- 5.13 Prif rwystrau i alluogi hyn yw capasiti o fewn ein timau, ein dealltwriaeth o beth sydd ar gael o fewn ein cymunedau ac wrth gwrs y ffordd yr ydym ni ein hunain yn gweithredu. Yn amlwg mae cyd-berthnasedd amlwg llwyddiant y prosiect yma a llwyddiant phrosiectau eraill yr Adran, ac er mai'r Adran Oedolion lechyd a Llesiant sydd yn arwain ar y prosiect yma mae cyfaniad holl adrannau'r cyngor, ein partneriaid a'r trydydd sector yn chwarae rôl greiddiol. Mae sgysiau cychwynnol wedi digwydd i gael cydberchnogaeth i symud y prosiect yma yn ei flaen.
- 5.14 Rwyf am drafod y mesurydd **Cyfradd oedi wrth drosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithaso fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 75+ oes (PMA/19)** yn gyd-destun y prosiect yma.

FinanciaIYr	QtrFinYr	SCA001_YM	SCA001_Gwynedd	SCA001_Conwy	SCA001_Dinbych	SCA001_Fflint	SCA001_Wrexham	SCA001_Wales	SCA001_BCUHB
2017-2018	Qtr4 2017-2018	1.99	1.03		0.20	0.47	1.64	1.02	0.79
	Qtr3 2017-2018	1.72	1.35	0.14		0.55	0.27	0.97	0.61
	Qtr2 2017-2018	1.59	1.90	0.14	0.20	0.32	0.73	0.86	0.76
	Qtr1 2017-2018	1.33	0.71	0.07	0.10	0.63	0.73	0.78	0.54
	Total	6.63	4.99	0.34	0.50	1.97	3.36	3.62	2.70
2018-2019	Qtr1 2018-2019	2.39	1.74	0.14	0.20	0.71	2.45	1.17	1.17
	Qtr2 2018-2019	1.06	0.87	0.07	0.10	0.24	0.55	0.41	0.44
	Total	3.45	2.62	0.20	0.30	0.95	3.00	1.58	1.61
Total		10.08	7.61	0.54	0.80	2.92	6.36	5.20	4.31

Data wedi ei dynnu allan o [Stats Wales](#) - Medi 2018

- 5.15 Fe welwch fod y perfformiad wedi dirywio er bod dal peth gwaith angen digwydd i sicrhau bod y data cefndirol i'r mesurydd yn gywir. Serch hyn, rhan o'r prosiect yma (Gwydnwch Cymunedol) yw sicrhau bod yna ddigon o wasanaethau ataliol ar gael o fewn ein cymunedau i geisio atal pobl, fel enghraifft rhag mynd i'r ysbytai yn y lle cyntaf. Er nad ydym eisiau gweld perfformiad yn erbyn y mesur yn dirywio mae'n rhaid i ni fod yn ofalus symud i ffwrdd oddi wrth cyflawni yr hyn sy'n bwysig i'r unigolyn, drwy ein bod yn cael ein gyrru i gyflawni yn erbyn y mesurydd hwn ar ben ei hyn. Atal pobl rhag mynd i ysbyty yn y lle cyntaf lle mae posib dylai fod ein nod, a chynnal pobl o fewn ein cymunedau a chreu cymunedau gwydn. Wrth gwrs mae hyn yn rhan o'r newid diwylliant enfawr sydd ei angen ac sydd ar waith.
- 5.16 Mae gwaith yn digwydd yn ogystal i wella profiad pobl wrth drosglwyddo o'r ysbytai yn ôl i'r gymuned. Ein gweledigaeth i'r dyfodol yw cryfhau ein timau cymunedol er mwyn gwella ein gallu i ymateb a rhoi cefnogaeth wrth i bobl drosglwyddo o'r ysbyty i'r gymuned.
- 5.17 Pwrpas y prosiect **Y Gweithlu a Recriwtio o fewn y Maes Gofal** yma yw sicrhau ein bod yn wir ddeall y broblem recriwtio i'r maes gofal yng Ngwynedd.
- 5.18 Mae llawer yn digwydd o fewn y prosiect gydag amryw o gynlluniau yn ceisio mynd i'r afael o wahanol agweddau i geisio deall y broblem yn well. Byddwch yn ymwybodol o'r prosiect Gofal cartref sydd wedi bod yn weithredol ym Methesda sydd yn ceisio mynd i'r afael o'r broblem o fewn y maes gofal cartref.
- 5.19 Mae darn o waith hefyd wedi ei gomisiynu i wella ein dealltwriaeth ac adnabod prif negeseuon o ran y maes pobl hyn ac mae sesiwn yn mis Medi wedi ei drefnu i wella dealltwriaeth aelodau o'r her recriwtio sy'n bodoli yn ogystal a cheisio canfod eu sylwadau a barn ar gyfleon ar gyfer y dyfodol.
- 5.20 Mae'r Timau Ardal yn ogystal yn cynnal ymarferiad ar y cyd gyda'n partneriaid i gasglu gwybodaeth am achosion mewn un ardal benodol. Bydd y fim yn craffu achosion yn fanwl er mwyn dod i ddeall yn well beth yw'r angen o fewn un ardal fechan. Bydd posib yna dod i gasgliad am ddatrysiadau posib.

6. PERFFORMIAD

- 6.1 Fel rwyf eisoes wedi nodi, rwy'n gyfforddus gyda mesurau perfformiad yr Adran, er bod peth gwaith dal ei angen i sicrhau bod y mesurau datblygol eu natur yn gyflawn ac yn gywir.
- 6.2 Byddwch yn ymwybodol bod Cartref Preswyl Penisarwaun wedi cau yn ddiweddar ar fyr rybudd. Bu i'r Cyngor weithio yn agos gyda'r preswylwyr a'u teuluoedd a'r Bwrdd lechyd i leoli trigolion a'u cynnal o fewn lleoliadau newydd. Bu i 20 o drigolion cael eu lleoli mewn cartrefi newydd a bu i weithwyr yr Adran mynychu yn ddyddiol i gefnogi'r Cartrefi newydd. Cynigwyd cyflogaeth mewn cartrefi cyfagos i weithwyr Cartref Penisarwaun. Wrth gwrs mae'r ffaith bod y cartref yma wedi cau yn golygu bod bellach llai o wlaŵ preswyl ar gael yng Ngwynedd a bydd hyn yn sicr o brofi'n her ychwanegol i'r dyfodol. Yn ogystal nid yw ein hymdrechion recriwtio i'r ddarpariaeth newydd yn Llys Cadfan wedi bod yn llwyddiannus ac rydym yn parhau i gynnal trafodaethau a gweithio gyda'r Bwrdd lechyd er mwyn ymateb i'r sefyllfa.
- 6.3 Mae gwaith wedi digwydd i ddatblygu mesurau Diogelu'r Adran. Mae'r Hwb Diogelu nawr yn weithredol a nod yr Hwb Diogelu yw hybu statws diogelu oedolion. Mae mesurau'r Hwb yn awgrymu perfformiad cadarn gyda **chanran cyfeiriadau diogelu oedolion wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn lle mae'r risg wedi ei reoli yn 100%**. Yn ystod y cyfnod mae 3 unigolyn wedi gwrthod ymyrraeth ac felly mae'r **canran o ymholiadau amddiffyn oedolion cwblhawyd o fewn amserlen statudol yn 96%**. I'r sawl sydd yn gwrthod ymyrraeth mae'r Adran yn parhau i gynnig cefnogaeth i'r unigolion a'u teuluoedd.
- 6.4 Mae'r uned diogelu yn adrodd bod natur cyfeiriadau wedi newid a bod mwy o gyfeiriadau yn ymwneud risgiau yn gysylltiedig ag alcohol a chyffuriau yn ogystal Thrais yn y Cartref. Bu i ni drafod yn ystod y cyfarfod herio perfformiad yr angen i'r Uned wneud darn o waith i adnabod os yw'r ymyrraethau cywir ar gael i ymateb i'r newid yma ac i adnabod unrhyw fylchau ac angen i'r dyfodol. Byddaf yn eich diweddarau ar y canfyddiadau.
- 6.5 Mae'r Mesurau'r Holiadur Cenedlaethol wedi eu cyhoeddi ac mae perfformiad Gwynedd yn fy marn yn cymharu yn dda yn erbyn perfformiad Cymru. Bu i o gwmpas 500 o bobl ymateb allan o 1500 o holiaduron bu i ni anfon allan. Mae'r canfyddiadau yn rhoi syniad i ni os yr ydym ar y trywydd cywir ond yn fy marn i mae'r defnydd o ymgysylltu wyneb yn wyneb yn llawer mwy effeithiol os am ganfod barn ein trigolion.
- 6.6 Mae gwaith yn parhau i fynd rhagddo i weithredu'r strategaeth 'Law yn Llaw at lechyd Meddwl' ar y cyd gyda'n partneriaid allweddol. Mae cynnydd da iawn wedi ei wneud, gyda Gwynedd yn bartner llawn yn y trafodaethau i drawsnewid gwasanaethau lechyd Meddwl ar gyfer y dyfodol er mwyn sicrhau gwell mynediad at wasanaethau ataliol a mwy o bwyslais ar lesiant meddyliol ar gyfer pobl o bob oed.

7. SEFYLLFA ARBEDION/ARIANNOL

- 7.1 Er na fu'n bosib cadarnhau fel rhan o gau cyfrifon 2017/18 bod amryw o'r cynlluniau unigol wedi eu gwireddu yn unol â'r hyn oedd wedi ei ragweld ym mis Ebrill, mae'r Adran wedi gwneud cynnydd ac yn dangos eu bod yn symud agenda heriol yn ei blaen. Mae'r adroddiad hwn wedi ei baratoi cyn bod adolygiad o

gyllidebau pum mis cyntaf y flwyddyn ariannol 2018/19 wedi ei gwblhau er cadarnhau'r sefyllfa.

7.2 Mae hefyd yn rhy gynnar yn y flwyddyn i allu cadarnhau'r cynnydd disgwylidig tuag at wireddu cynlluniau'r blynyddoedd hyn ond mae'r Adran yn parhau yn hyderus bod y gwaith er eu gwireddu'n amserol ar y gweill, yn rhannol o ganlyniad i ehangu trefniadau cyfoes o ymateb i anghenion trigolion Gwynedd.

7.3 Er bod yr Adran wedi bod yn eithaf llwyddiannus dros y blynyddoedd diwethaf mewn rheoli ei chyllideb, efallai bod angen dwyn mewn cof ei bod wedi derbyn arian allanol uwchben yr hyn oedd wedi ei ragweld sydd heb os wedi bod o gymorth. O ystyried y galw cynyddol sydd ar y gwasanaeth, mae'n amlwg bod angen parhau'r ymdrech o drawsnewid ar draws yr Adran er sicrhau bod yr arbedion sy'n weddill yn y gwahanol feysydd yn cael eu gwireddu yn unol â'r hyn oedd wedi ei ragweld.

8. **CAMAU NESAF AC AMSERLEN**

8.1 Dim i'w nodi

9. **UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD**

9.1 **Barn y Swyddogion Statudol:**

i. **Y Swyddog Monitro:**

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb.

ii. **Y Pennaeth Cyllid:**

Mae'r Cabinet eisoes yn ymwybodol fod disgwyliad y bydd y gwaith sy'n mynd rhagddo o fewn yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant i drawsffurfio gwasanaethau yn cyfrannu at gwrdd â'r arbedion angenrheidiol yn 2018/19 yn ogystal ag unrhyw gynlluniau arbedion sydd wedi llithro o flynyddoedd blaenorol. Tra fod yr adroddiad yn datgan ei bod yn rhy gynnar ar hyn o bryd i allu cadarnhau maint y cynnydd, gallaf sicrhau'r Cabinet y bydd yr Aelod Cabinet Cyllid yn cyflwyno diweddariadau manwl ar y cyllidebau referniw a chyfalaf yn ogystal â throsolwg o arbedion i gyfarfod y Cabinet ar 16 Hydref

9.2. **Barn yr Aelod Lleol:**

9.2.1 Dim yn fater lleol.

9.3. **Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:**

9.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau:

Atodiad 1 Mesurau Perfformiad

